

RAIVAAJA

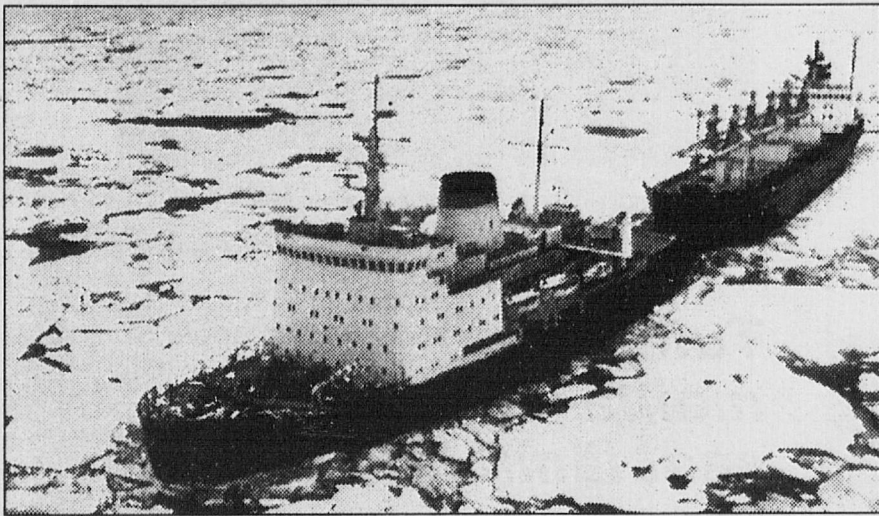
(THE PIONEER)

Keskiviikkona, marraskuun 2 - Wed. Nov. 2, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 43 45 cents

Suomalaisvalmisteiset jäänmurtajat valaita vapauttamaan

Neuvostoliiton omistamat suomalaisvalmisteiset jäänmurtaajat osallistuivat valaiden vapautustoimiin viime viikolla.

POINT BARROW, Alaska - Suomen jäänmurtoteknologiaa tarvittiin kahden kalifornialaisen harmaavalaan vapauttamiseen viime viikolla Alaskan rannikon jäisistä vesistä.

Paksun jääkerroksen ympäröimät valaat, jotka eivät kyenneet uimaan avomerelle omin avuin, saivat apua Suomessa valmistetulta jäänmurtajalta "Amiraali Makarovilta".

Wärtsilän valmistama jäänmurtaja myytiin Neuvostoliittoon 1975.

Diesel-moottorilla käyvä "Amiraali Makarov" on vain yksi monista tämän johtavan teollisuusvalmistajan rakentamista jäänmurtajista.

Wärtsilä on suunnitellut ja koeajanut 60 prosenttia kaikista maailmanjäänmurtajista ja asiantuntijat pitävät Suomessa valmistettuja aluksia

maailman parhaimpina.

Jäänmurtoteknologian lisäksi Suomen laivateollisuutta arvostetaan maailmanmarkkinoilla. Yli 80 prosenttia maan laivateollisuudesta menee vientiin.

Melkoinen määrä Suomessa valmistetuista aluksista myydään Neuvostoliitolle, missä niitä käytetään arktisilla alueilla ja joki- ja järvi liikenteen parantamiseksi.

Taloudellinen kuilu kasvaa

WASHINGTON, - Taloudellinen kuilu mustien ja valkoisten välillä on syventynyt yhä kasvavan köyhyyden ja tulon kasvun pysähtymisen vuoksi, ilmenee Washingtonissa julkaistusta tutkimuksesta.

Tyypillisen mustan perheen keskitulot ovat tutkimuksen mukaan vähentyneet 854 dollaria vuosina 1978-87, kun taas valkoisen perheen tulot

ovat samana aikana kasvaneet 276 dollaria, tutkimuksessa todetaan.

Mustien työttömyys on viime vuosina vähentynyt tuntuvasti, mutta heidän tulonsa eivät ole kasvaneet vastavasti.

Mustien keskivertoperheen vuosiansiot ovat 18,098 dollaria kun taas valkoisen kes-

kivertoperhe ansaitsee vuodessa 32,274 dollaria, ilmenee tutkimuksesta, jonka on laatinut yksityinen budjetti- ja määrärahojen kohdevalintoihin perehtynyt keskus.

Tutkimuksen mukaan hallituksen budjettileikkaukset matalapalkkaisten sosiaaliohjelmassa ovat edistäneet mustien köyhtymistä.

Amnesty kampanjoi

Ihmisoikeudet jokaiselle

"Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvostaan ja oikeuksiltaan."

Näin lausuu YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus, joka annettiin 40 vuotta sitten.

Neljä julistuksen jälkeistä vuosikymmentä eivät ole antaneet ihmisoikeuksille odotusten mukaista katetta.

Siksi Amnesty parhaillaan käynnissä oleva kampanja on otsikoitu samoin kuin tämä artikkeli.

Kun brittiläinen lakimies Peter Benenson vuonna 1961 kirjoitti lehti jutun, jossa hän haastoi ihmiset kaikkialla maailmassa työskentelemään puolueettomasti ja rauhanomaisesti mielipidevankien vapauttamiseksi, hän ei varmaan-

kaan uskaltanut toivoa, että vajaan kolmenkymmenen vuoden päästä on syntynyt Amnesty International, jolla on yli puoli miljoonaa jäsentä useammassa kuin 150 maassa.

Niin vain kävi ja liike kasvaa vuosittain.

Vetoa hallitukseen!

Kuluvan syksyn Amnesty on kampanjoinut erityisesti 40-vuotiaan ihmisoikeuksien julistuksen tunnetuksi tekemisen puolesta. Amnesty kampanjan keskeinen osa on nimien kerääminen adressiin, jossa vaaditaan ihmisoikeuksien loukkaamisten lopettamista.

jatkuu takasivulla

Suurlähetystö maan tasalle

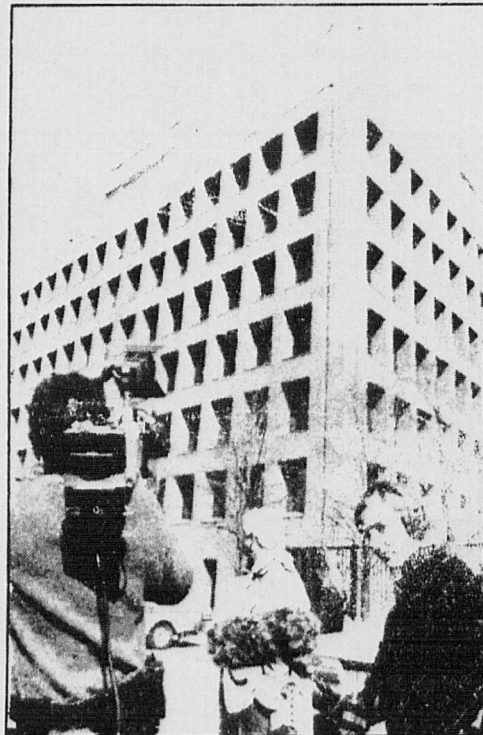
WASHINGTON - Presidentti Reagan ehdotti viime viikolla, että uusi Moskovan suurlähetystö hajoitettaisiin maan tasalle ja uuden rakentamista sen sijalle, koska rakennuksessa olevien salaisten kuuntelulaitteiden poistaminen on soittautunut mahdottomaksi toimenpiteeksi.

Reaganin mukaan Yhdysvalloilla ei ole "muuta vaihtoehtoa, koska rakentamisvaiheissa asennettuista kuuntelulaitteista ei voida päästä eroon".

"Alamme alusta rakentamalla amerikkalaisvalmisteisen rakennuksen", Reagan sanoi.

Ulkoministeri George P. Shultz suositteli suunnitelmaa.

Ulkoministeriön edustaja Charles Redman sanoi Reaganin pyytävän kongressin suostumusta lähes valmiin

Lehdistö tutustumassa US:n Moskovan suurlähetystöön vuoden 1987 huhtikuussa, jolloin amerikkalaiset tarkastajat löysivät rakennukseen sijoitettuja salaisia kuuntelulaitteita.

suurlähetystön purkamiseen.

Suunnitelmiin kuuluu uuden rakennusosien valmistaminen Yhdysvalloissa, niiden kuljetus Neuvostoliittoon, missä ne varastoitaisiin tarkan valvonnan alla kunnes amerikkalaiset rakennustyöläiset ryhtyisivät pystytystöihin.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 8-10

- Pulla pictorial, pages 2 & 3
- Finnish technology saves the whales
- Oi, me taiteilijat!
- Finland's Lutheran Church building bridges

Sisäsivuilla:

- Suomen kirkko lännen ja idän välisen sillan rakentajana sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Kuka valitsee presidentin?

Kuka valitsee tulevan presidentimme, media, mielipidetutkimuslaitokset vai itse äänestäjät?

Viime viikkojen raportointi niin televisiouutisissa kuin lehdistössäkin viittaa yhä enemmän ja enemmän siihen, että mielipidetutkimusten tulokset merkitsevät paljon enemmän kuin kandidaattien sanat ja teot.

Suomessa pidettiin juuri kunnallisvaalit ja sielläkin koetettiin arvailla lopputuloksia mielipidetutkimuslaitosten galluppien avulla. Mielenkiintoinen seikka on se, että lopputulos oli aivan erilainen kuin näihin galluppeihin perustuneet arvailut. Jälkeenpäin sanottiinkin sattuvasti, että murskatappion vaaleissa kärsivät kaikki kolme mielipidetutkimuslaitosta.

Toisen suurimman tappion Suomen kunnallisvaaleissa sanottiin olleen äänestysprosentin alhaisuuden. Nukkuvien puolue on Suomen suurin puolue nykyisin.

Tilanne ei ollut odottamaton, merkkejä oli nähty jo aikaisemmissa vaaleissa. Osa syynä pidetään tyytymättömyyttä. Mutta suurimman osan kohdalla syy oli yksinkertaisesti välinpitämättömyys.

Tilanne alkaa vaarallisesti muistuttaa Yhdysvaltojen vaaleja, joissa äänestysprosentti on ollut hälyyttävän alhainen jo vuosikymmeniä. Tätä selitellään sanomalla, että maan asiat ovat niin hyvin, ei viitsitä äänestää, kaikki voivat hyvin, päättäköt poliitikot itse asiansa. Vain aniharva jättää äänestämättä osoittaakseen tyytymättömyytensä. Välinpitämättömyys on protestihenkä vaarallisempaa.

Muistakaa siis käyttää äänioikeuttanne! Ja muistakaa äänestää sitä ehdokasta, joka teidän mielestänne on paras vaihtoehto koko maalle, eikä vain itsellenne. Muistakaa, että teillä, eikä mielipidetutkimuksilla, on mahti valita tuleva presidentimme.

Tyytyväisen leipurin ilme kertoo kaiken.

**Tule meille vaan,
meillä leivotaan
saat lämmintä pullaa,
jos annetaan**

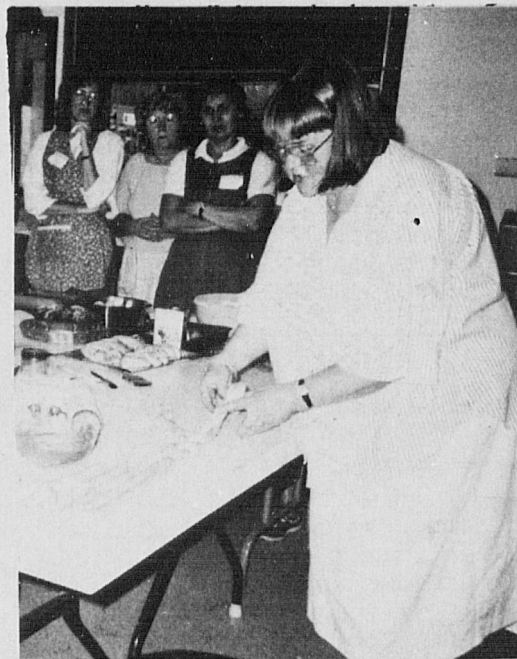
FITCHBURG, MA - Suomalaisen keittotaidon nikseihin paneuduttiin eräänä lokakuuisena iltana Saiman Puistossa kansantanhuryhmä Revontulten ja Finlandia Foundationin Bostonin jaoston sponsoroimalla kokkurssilla.

Esnimmäisenä iltana leivottiin pullaa opettajan Mimmu Hartiala-Sloanin opastuksella. Hänen johdolla opittiin kaikki pullanleivontaan liittyvät niksit. Nyt tiedetään, mikä on hiivan tehtävä, miten taikina valmistetaan, alustetaan ja nostetaan. Samalla opittiin myös miten yhdestä taikinasta saa monenlaista pullaa ja piirakkaa erilaisin täyttein ja letityksin.

Kaikkien osanottajien mielestä ilta oli sekä opettavainen että hauska.

Seuraavaksi on vuorossa jouluruokien valmistus.

Valokuvat: Joyce Hannula

Opettaja Mimmu Hartiala-Sloan (edessä) näyttää, miten pullaa letitetään.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Marraskuun 4 p., Hertta
Marraskuun 5 p., Reima
Marraskuun 6 p., Kustaa
Aadolf
Marraskuun 7 p., Taisto
Marraskuun 8 p., Aatos
Marraskuun 9 p., Teuvo
Marraskuun 10 p., Martti

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$4,221.48

Eino P. Talikka, Lake Worth, FL \$10.00
Rauha Laitinen, Ashburnham, MA \$5.00

Kaino Waltari Rajala, Ashburnham, MA, on lahjoittanut
108 kpl kirjaansa *Finns of Ashburnham, MA 1903 - 1983*

Kiitos lahjoittajille!

Kuinkas paljon sitä sokeria laitettiin?

Tämähän elää!

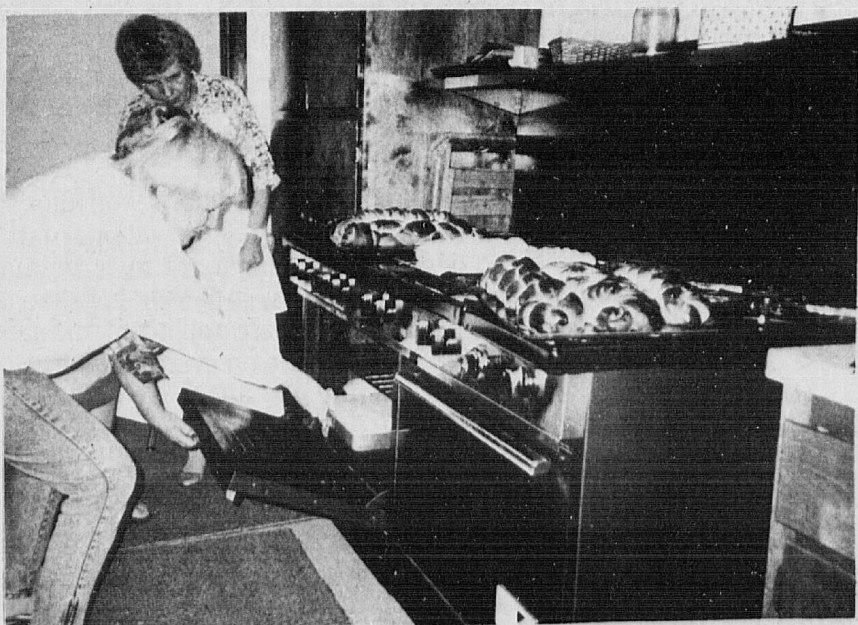
Koville ottaa tämä taikinan vaivaaminen.

Paina vain, taikina ei pure!

Yli, ali ja kieli keskellä suuta.

Varovasti, etteivät sormet pala!

Eipä olisi osannut arvata, että tässä touhussa tarvitaan saksiaakin!

Uudet postimerkit

Joulu 1988

Suomen Posti- ja telehallitus on laskenut liikkeelle 4. 11. 1988 kaksi erityisesti joululiikenteeseen tarkoitettua postimerkkiä. Toinen postimerkeistä on maksuarvoltaan 1,40 mk ja toinen 1,80 mk.

Joulunodotus alkaa virallisesti neljä viikkoa ennen joulua, ensimmäisenä adventtina.

Kynttilät ovat kotien yleisimpiä koristeita. Kynttilää pidetään lämmön ja ystävällisyyden vertauskuvana.

Se on myös kristillisyyden vertauskuva: kuluessaan kynttilä lämmittää ja ilahduttaa.

Rauhallisen ja tunnelmallisen kynttilänvalon katsotaan sopivan erityisen hyvin nykyajan kiireiselle ja stressatulle ihmiselle.

Joulun alla otetaan kätköistä monenlaiset joulukoristeet, joilla koristetaan koti sekä pihapiiri.

Suurin osa joulukoristeista oli ennen kotitekoisia, mutta nykyajan koristeet ovat suurimmaksi osaksi ostotavaraa.

Tähti on itseioikeutettu jou-

lukuksenkoriste. Suurin ja kaunein tähti joulukuusen latvassa kuvaa Jeesuksen syntymän aikaan esiintynyttä erittäin kirkasta valoa.

Silloisen Itämaan viisaat miehet tiesivät profetioita tuntevina, että sen syttyminen merkitsi kuninkaan syntymistä, niinpä he lähtivät lahjoineen liikkeelle ja löysivät Jeesuslapsen.

Leivonnaisista piparkakut kuuluvat useimpien kotien joululeivonnaisiin. Niiden leipomiseen liittyi hauskaa yhdessäoloa perheen ja ystävien kanssa.

Lumikiteet kuuluvat myös yleisimpiin joulukoristeisiin. Lapset askartelevat niitä kouluissa tai valmistavat niitä kotona yhdessä äidin kanssa.

Joulun ja joulunodotukseen liitämme ajatuksissamme hanget ja kirkkaan tähtiä taivaan.

Yleensäkin joulukoristeilla on tarkoituksensa hetkeksi siirtää ajatukset arjesta juhlaan ja tuoda pilkahdus valoa vuoden pimeimpään aikaan ja virittää ihmismielet joulutunnelmaan.

Kuva aihe: Postimerkkien kuva-aiheet esittävät tyyliteltyjä joulun viettoon olennaisia kuuluvia joulukoristeita.

Pizzauunit kuumakäynnissä

Pizzauunit kuumenevat Suomessa täydellä teholla. Markkinat on havaittu niin hyviksi, että Helsingin Kauppiat aikovat lohkaista kakusta oman osuutensa. HK laski äskettäin markkinoille kuusi uutta pizzaa. Kokovaihtoehtojakin on kolme.

Suomessa valmistetaan pizzoja teollisesti vuosittain 2,5 miljoonaa kiloa. Kymmenen prosentin vuosikasvu hypähti vuosina 1986-87 lähes 30 prosenttiin. Kasvun uskotaan jatkuvan.

Pitkät perinteet

Jo muinaiset roomalaiset ja kreikkalaiset tunsivat maukkailla lisäkkeillä täytetyn leipäsen, joka kypsennettiin kivien tai savilevyjen välissä.

Tämän päivän pizzasta saamme kuitenkin kiittää egyptiläisiä, jotka kehittivät leivontamenetelmän keksimälään kiilanmuotoisella uunilla. Kun joku huomasi kääntää reunat ylöspäin, oli varsinaisen pizza keksitty.

Maailmanmarssin pizza aloitti kuitenkin Italiasta Napolista, jossa leipurit kilpailivat jo 1600-luvulla toistaan paremmista maku-elämyksistä.

Pizzojen klassikko onkin nimetty Italian kuningattaren Margheritan mukaan.

Pizzan tarkkaa alkuperää ei tunneta, sillä täytetyt leipäset ovat kehittyneet nykyiseen muotoonsa lukemattomien muutosten ja kokeilujen kautta. Lisääntynyt kilpailu jatkaa tätä perinnettä.

FINLAND HAS NEVER BEEN FRIENDLIER

350 YEARS[®]
OF FINNISH
AMERICAN
FRIENDSHIP
1638-1988

FARES HAVE NEVER BEEN LOWER

NEW, LOW ROUNDTRIP FARES TO HELSINKI

	MIDWEEK	WEEKEND
NEW YORK CITY	\$548	\$598
SEATTLE		\$648
LOS ANGELES	\$648	\$698

In recognition of the arrival of the first Finnish settlers to the new world 350 years ago, the U.S. Congress has designated 1988 as the National Year of Friendship between the United States and Finland.

In recognition of this declaration, we are pleased to offer new, low Special Friendship Year Fares to Helsinki. These fares will be in effect from October 1-December 11, 1988, December 25, 1988-March 24, 1989 and April 3-April 30, 1989.

Of course, for fares this low, there are some restrictions. You must stay a minimum of 7 days and a maximum of 21 days. Reservations must be made at least 21 days prior to departure and payment must be made within 48 hours of making reservations. In the event of a cancellation, the penalty charge will be 50% of the airfare. Taxes are not included. Seats at these fares are limited and may not be available on every flight.

For more information, contact your travel agent, or call Finnair, 800-223-5700 (In New York, 212-889-7070).

Piispa Paavo Kortekangas:

Suomen kirkko lännen ja idän välisen sillan rakentajana

Äskettäisen Bostonin ja Fitchburgin vierailunsa yhteydessä Tampereen hiippakunnan piispa **Paavo Kortekangas** puhui Suomen kirkosta idän ja lännen välisen sillan rakentajana. Julkaisemme tässä otetta hänen puheestaan.

Siirtolaisuuden silta länteen

Ensimmäisen Delawaren suomalaisen siirtokunnan parissa työskenteli jokunen kansallisuudeltaan suomalainen luterilainen pappikin. Vähitellen kuitenkin nämä siirtolaiset sulautuivat voimakkaaseen anglikaaniseen kirkkoon.

Hetkeksi 1700-luvun puolivälin jälkeen Saksasta tulleet siirtolaiset jälleen elvyttivät luterilaisuutta, mutta joka tapauksessa yhteydet aikaisempaan kotimaahan katkesivat kokonaan.

Varsinaisesta sillasta ei silloin voida vielä puhua. Vasta 1800-luvun jälkipuoliskolla valtava siirtolaisuusaalto vahvisti selvästi myös kirkollisia siteitä siirtolaisten ja Suomen välillä.

Mielenkiintoista kuitenkin on, että jo ennen suuria siirtolaisuuden vuosikymmeniä, ennen kaikkea 1870- ja 1880-lukua, Suomesta lähetettiin pappeja muille suomalaisten siirtolaisten alueille, ennen kaikkea itään.

Idässä yritettiin huolehtia Siperiaan muuttaneista suomalaisista, jotka suurelta osalta olivat rangaistusvankeja.

Niissäkin ankeissa oloissa saatiin jonkinlainen seurakunnallinen elämä pystyyn. Tämä nivelti suhteellisen voimakkaaseen saksalaisperäiseen luterilaisuuteen.

Tietynlainen silta oli siis olemassa idän siirtolaisuuteen, siitä huolimatta että olosuhteet olivat vaikeat ja välimat-

kat uskomattoman pitkät.

Silta länteen suuntautui jo 1840-luvulla Alaskan - tai oliko se sittenkään siltaa länteen, ehkä se oli vain jatketta itään, koska vasta parikymmentä vuotta myöhemmin Alaska tuli osaksi Yhdysvaltoja Venäjän myytyä alueen.

Joka tapauksessa Alaskan muutamatasapaisessa suomalaisten joukossa työskenteli myös pappi. Useita vuosia siellä oli pappina Suomen kansakoulun isänä mainittu Uno Cygnaeus.

Yhdysvaltain siirtolaisten parissa kirkollinen toiminta syntyi kuin itsestään maahan tulleet siirtolaisten mukana; olkoonkin, että alusta alkaen kirkollinen toiminta kovista olosuhteista riippuen oli varsin sattumanvaraista ja heikkoa, ilman omia pappeja ja kirkollista organisaatiota.

Erityisesti Pohjanmaalta tulleet siirtolaiset olivat tuoneet mukanaan myös herätysliikeperinnön. Ennen kaikkea lestadiolaiset rupesivat toimimaan omassa keskuudessaan jo aikaisemmin kuin muu säännöllinen kirkollinen toiminta järjestettiin.

Vuonna 1976 saatoin olla mukana Ylä-Michiganissa pidetyssä juhlassa, jossa muisteltiin ensimmäisen Suomesta tulleen papin, A. E. Backmanin esiraivaajatyötä. Hänen tulonsa vaikuttimenahan oli täältä tullut pyyntö Suomen Lähetysseuralle saada pappi siirtolaisten pariin.

Backman ja monet muut hänen jälkeensä, sittemmin Suomen synodiksi muodostuneen kirkkokunnan johdossa olleet papit olivat Suomessa opiskelleita ja papiksi vihittyjä, ja monet heistä myös palasivat takaisin Suomeen.

Tämä merkitsi nimenomaan sitä, että silta oli rakennettu. Oikeastaan siitä lähtien jatkuvasti tällä sillalla on ollut myös liikennettä.

Kun tämän matkani yhteydessä saan tilaisuuden neuvotella nyt uuden yhdistyneen Amerikan luterilaisen kirkon, ELCA:n johdon kanssa tämänhetkisen yhteyden ja yhteistyön järjestämiseksi, on se vain saumatonta jatkoa sille työlle, jota on tehty jo yli sata vuotta.

Alkuvuosina siirtolaisuuden kirkollinen silta merkitsi nimenomaan sitä, että Suomesta lähetettiin pappeja joko toimimaan pysyvästi tai määräaikaisesti siirtolaisten parissa,

samoin kuin silloin tällöin myös vierailijoita.

Onhan täällä muutama piispakin käynyt, sitä useampi, kunta helpommaksi matkustaminen on tullut. On pidetty tärkeänä, että kirkollista palvelua voidaan antaa äidinkiellällä mahdollisimman kauan.

Yhtä luonnollista kuitenkin on, että vähitellen kieli on muuttunut yhä enemmän englanniksi. Koska uusia siirtolaisvirtoja ei enää ole tullut ja ns. uussiirtolaiset hallitsevat englannin kieltä varsin hyvin, ei tarvita enää yhtä laajaa äidinkiellistä kirkollista palvelua kuin ennen.

Varsinaisesti uusia henkisiä tai hengellisiä vaikutteita ei siirtolaisuuden siltaa pitkin ole kovin paljon tullut lännestä itään eli Yhdysvalloista Suomeen.

Sitä vastoin kyllä sotien aikana ja varsinkin sotien jälkeen Amerikan luterilaisten ja erityisesti suomalaissyntyisten luterilaisten aineellinen apu oli niin voimakasta, että jatkuvasti tunnemme kiitollisuutta siitä.

Sen avulla kirkkomme saattoi toteuttaa nopeasti sodan jälkeen hävitettyjen kirkkojen uudelleen rakentamisen.

Tällä oli luonnollisesti myös henkisiä ja hengellisiä seurauksia, ja se myös selvästi vahvisti henkilökohtaisia yhteyksiä.

Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että ne vaikutteet, jotka siirtolaisten myötä Suomeen tulivat aikanaan, olivat pikemminkin kirkollisesti hajottavia kuin rakentavia.

Kun vuosi sitten olin Suomi-Konferenssin, Amerikan suomalaisten seurakuntien yhdyselimen, vuosikokouksessa, siellä tohtori Ralph Jalkanen piti mielenkiintoisen esitelmän, joka pohjautui paljolti hänen lapsuutensa kokemuksiin.

Se taistelu, jota suomalaisen keskuudessa käytiin, oli poliittista ja ideologista.

Radikaali sosialismi, sittemmin kommunismi, oli juurtunut voimakkaasti amerikansuomalaisten keskuuteen.

Kommunismi ja kirkollisuus taistelivat täällä ihmisistä paljon rajummin kuin konsanaan koti-Suomessa.

Toisen maailmansodan jälkeen monina vuosikymmeninä Yhdysvalloissa oli voimakas

epäily suomalaisia kohtaan.

Maahantulolupa saatettiin evätä jopa sillä perusteella, että anoja oli käynyt Neuvostoliitossa tai ollut jonkinlaisessa yhteydessä sellaisiin järjestöihin, joilla on puolestaan ollut yhteyksiä kommunismiin.

Tämä aikakausi tietenkin on sivuutettu, ja pelot ovat väistyneet.

Tämän taustaksi on mielenkiintoista, että Suomeen kommunismi ei suinkaan tullut Neuvostoliitosta eikä edes Saksasta, vaikka se tuli saksalaisessa muodossa, vaan se

tuli Amerikasta siirtolaisten mukana.

Kaikkein räikeimmät kirkonvastaiset sosialistiset, sittemmin kommunistiset, agitaattorit tulivat Yhdysvalloista.

Toisin sanoen: jos täällä pelättiin joitakin vuosikymmeniä sitten idästä tulevan väärä poliittisia vaikutteita, samantyyppistä pelkoa tunnettiin Suomen kirkossa vuosikymmeniä sitten Amerikkaa ja nimenomaan sen siirtolaisia kohtaan. Maailma muuttuu, ja me muutumme sen mukana!

Jatkaa ensi viikolla

Sirkukseen, sirkukseen!

ELEFANTTIKULKUE - Ringling Bros. and Barnum & Bailey sirkuksen elefanttijoukko ylittämässä Interstate 271:tä Ohiossa matkatessaan Peninsulan rautatieasemalta Richfield Coliseumiin.

Scandinavian Night

Saturday, November 5

TAMARACK LODGE
Voluntown, Conn.

Smörgåsboard 6 - 8 pm

Followed by dancing to the music of

Dennis & Carl Anderson

Smörgåsboard tickets \$12.00 per person

For reservations: (203) 376-0224

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212) 832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passiyms. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

**FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.**

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Floridan kuulumisia

Tropiikin portilta

"Niinkuin suuri mies joka on heräämässä pitkän pitkistä unesta, Kiina nauttii makeaa ja pitkää unta ja se kismitelee, niin että jäsenet ryskivät", kirjoittaa Michael Browning kuvatessaan Kiinan suurvaltakuntaa.

Kun bysanttilainen valtakunta kohtaa 20:n vuosisadan, silloin tapahtuu jotakin epätavallista - niin kuin Pepsi vastustamassa vanhenemista ja kuolemanrangaistus laittoa puun kaatamisesta ja

potkupallon pelaamista ihmisten pääkallioilla."

Kiina saatta vain vyöryä päälleen

Pelottelijat sanovat, että Kiinan ei tarvitse sotaan mennä. Sen ei tarvitse muuta kuin vyöryä naapurin päälle.

Kiinan väkiluku on niin valtava suuri, että sen ei tarvitse pelätä muita kansoja. Nykyinen hallitus on kyllä yrittänyt rajoittaa väkilukunsa kasvua.

Se määrää, että on parempi, kun rajoitetaan pariskuntien lapsilukua.

Isotkin pelkäävät

Intiakin on väkiluvultaan jättiläinen, mutta sen naapuri, pieni Pakistan, pitää sitä "pelkonsa alla", uskottelemal-

la että Pakistanissa valmistetaan atomipommeja.

Uudet aseet ovat tulleet niin pelottaviksi, että ovat synnyttäneet sanontatavan: "Ydinpommin tieltä ei säästy kukaan".

Rikas Kordelin suuri arvoitus

Alfred Kordelin ei saanut elää vanhaksi, mutta hän, pennin merimiehen poika, ehti nousta Suomen rikkaimmaksi vaikuttajaksi. Hän kuoli maantieteellisen Mommilan kartanon lähellä 7.11. 1917.

Venäläinen matruusi ampui hänet, kun hän oli syntymäpäivävieraitensa kanssa menossa Mommilaan.

Hän oli juuri täyttänyt 49 vuotta.

Suomen Kuvalehti on pala-

uttanut muistiin maailmansodan aikaisen murhan, jonka syistä ei vielä ole varmoina tietoja. . . Ehkä tarkoituksena oli ottaa rikas mies panttivangiksi.

Hänen rahoillaan on rakennettu Suomen kulttuuria ja tiedettä testamentin avaamisesta lähtien.

Kordelinin isä oli köyhyyden takia kallistunut juoppouteen. Poika joutui jo nuorena auttamaan juopon isänsä perhettä.

Kuolemansa jälkeen hän sai auttaa köyhiä perheitä monella tavalla.

Kordelinin testamentti on suurenmoinen näyte kuinka köyhyydestä lähtenyt yrittäjä kasvoi ihanteelliseksi suomalaisuuden edistäjäksi.

Kertomuksen on kirjoittanut Pekka Suvanto. Hän mm. kertoo kuinka Kordelinilla oli vaikeuksia ruotsinkielisen liikemiesväestön kanssa.

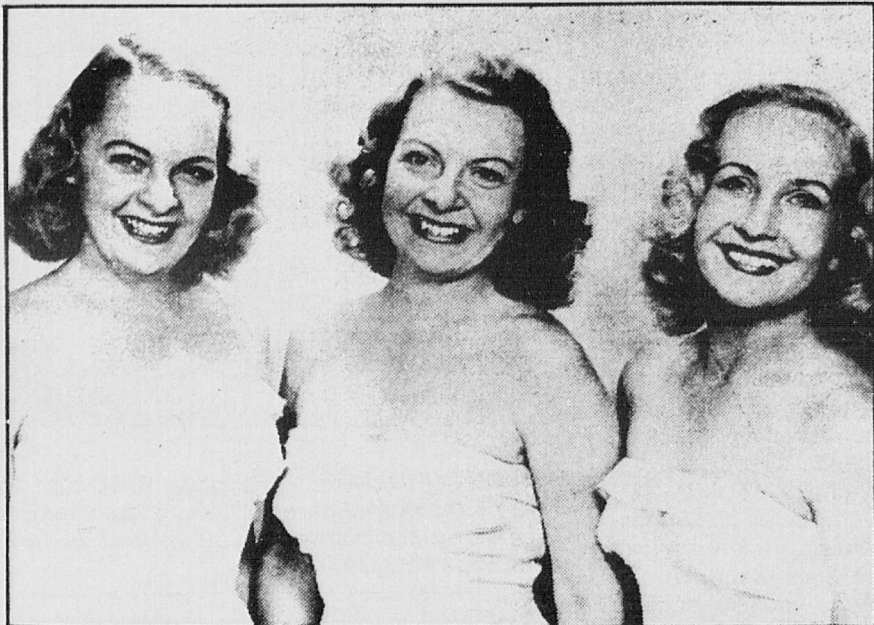
Heidän oli vaikea ymmärtää, että suomalainen saattaa omalla viisautellaan nousta köyhyydestä rikkaimmaksi suomalaiseksi.

Reino W. Suojanen

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Lokak. 27, 1988

Kotkasta maailmalle lentäneet laulavat Valtosen sisarukset palkittiin Suomen puolustusvoimien hopeisella ansiomerkillä.

Kunniaa sisarille!

Kuka muistaa vielä lauluyhtyeen nimeltä Harmony Sisters? Varmaan koko Suomi ja puolet Ruotsia.

Laulavat sisarukset on nyt palkittu Suomen puolustusvoimien hopeisella ansiomerkillä osallistumisestaan viihdytyskiertueisiin, joita järjestettiin rintamasotilaille talvi- ja jatkosodan aikana.

Sisaruksista Vera Enroth-Valtonen ja Raija Valtonen asuvat Tukholmassa, jossa heille ojennettiin ansiomerkki. Kolmas sisar Maire Ojonen

asuu nykyään Chicagossa, ja hän saa merkinsä siellä.

Kotkalaiset Valtosen sisarukset esiintyivät ensi kerran Yleisradion lähetyksessä 11. toukokuuta 1934. He lauloivat amerikkalaisia iskelmiä.

Yhtyeen esikuvaksi on usein väitetty amerikkalaista Andrew Sisters-yhtyettä. Raija Valtonen toteaa, että tämä on pelkkä harhaluulo. Valtokset eivät olleet yhtyettä koskaan edes kuulleet, ja kaiken lisäksi se perustettiin myöhemmin kuin Harmony Sisters.

Harmony Sisters löi itsensä läpi nopeasti, ja trio kiersi ennen toista maailmansotaa myös ulkomailta esim. Saksassa. Sodan jälkeen he esiintyivät paljon mm. Ruotsissa, jonne kaksi sisaruksesta sittemmin muutti asumaan.

Vuonna 1955 työt tekivät viimeisen kesäkiertueensa Ruotsissa. Senkin jälkeen he ovat esiintyneet satunnaisesti. Viimeksi kolmikko lauloi yhdessä, kun Kotka vuonna 1978 vietti 100-vuotisjuhlaan. Silloin Maire-sisar lennätettiin mukaan Yhdysvalloista.

Saimme kauniina syksyn aamuna 24. p:nä lokakuuta sairaskodista surusanoman. Kotimme pitkäaikainen asukas Lauri Corby nukkui ikuiseen 95 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Maanantain musiikkituokiossa soittivat Leo Jaakkola viulua ja Charles Hedlund pianoa. Hieno kahvikonsertti jälleen. Tiistaina musiikin maisteri Ed Haapa laulatti kansanlauluja ja omat solistit esiintyivät myös.

Keskiviikkoamuna olivat "Auttavat kädet" työntouhussa, iloisissa "hyppysissä" saivat asukkaamme taas monet, monet pikkupalvelut toteutumaan.

Iltapäivällä asukkaat valitsivat kokouksessa edustajat johtokuntaan tulevalle vuodelle.

Torstaina vietimme kahviaiset Annan-Majassa, jossa vieraili Suomesta sotaveteraaneja ja lottia talousneuvos Paul Talvion johdolla.

Saimme jälleen vastaanottaa arvokkaan lahjan näiltä vierailtamme. Tahdomme lausua vielä teille sydämelliset

kiitokset kaikesta.

Samoin kiitos esiintyjille ja säestäjälle, pianotaitelija Kaija Salonen-Kaakurille, joka myös soitti upeasti alkumusiikin Mr. Jaakkolan kanssa.

Perjantaina me kokoonnuimme viettämään hartaushetkeä lähetyssaarnaaja Antti Ropon seurassa.

Lämpimät kiitoksemme taas kaikille teille rakkauden työstänne asukkaitamme kohtaan, jota niin monin eri tavoin taas osoititte.

Huom! Paikalliset aseveljet järjestävät kahviaiset Annan-Majassa lauantaina 5. p:nä kello 1.00 iltap. Tilaisuus pidetään entisen aseveljen Rolf Greenrosen muistolle. Tervetuloa mukaan.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Kulta- ja kelloseppä MATTI KOMONEN

Kaikki työ taattu

1595 Lucerne Ave. Lake Worth, Fla. 33460
Puh. 585-1084

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestäminä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipä riisipuuroa hedelmäkkeitä ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Kuolleita

Miriam Ahti

WORCESTER, MA - Miriam E. (Kangas) Ahti, 70, 4 Belmont St., kuoli lokak. 8, 1988 Worcester Memorial sairaalassa. Hän oli vuonna 1976 kuolleen Charles Ahdin leski.

Hän oli syntynyt maalisk. 2, 1918 Worcesterissa John ja Susan (Kero) Kankaan tyttärenä ja asui Worcesterissa useita vuosia asuen myös jonkin aikaa New Ipswich, NH:ssä.

Kaipaamaan jää neljä veljeä, John Kangas, Rindge, NH, Ralph, Harvey ja Toivo Kangas, kaikki New Ipswichissä; sekä veljen poika Ralph Kangas Jr. New Ipswichissä.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Worcester County Memorial Park hautausmaahan Paxtonissa.

Ralph Wood

GARDNER, MA - Ralph A. Wood, 81, 110 Leamy St., kuoli lokak. 22, 1988 Henry Heywood Memorial sairaalassa.

Kaipaamaan jäi vaimo Irma I. (Waarani) Wood; poika Geoffrey E. Wood, Phillipston; tytär Judith A. Wood, Newburyport; ja kaksi lastenlasta.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan.

Tyney Mäki

FITCHBURG, MA - Tyney S. (Kumpu) Hammar Mäki, 85, 79 Falulah St., kuoli lokak. 24, 1988 Keystone hoitokodissa Leominsterissä pitkän sairauden murtamana. Hän oli vuonna 1959 kuolleen Waino S. Mäen leski. Hänen ensimmäinen aviomiehensä Edwin K. Hammar kuoli 1935.

Edesmennyt oli syntynyt toukok. 28, 1903 Fitchburgissa A. Victor ja Maria (Pelkola) Kummun tyttärenä. Hän asui Ashbyssä monia vuosia ennen kuin palasi Fitchburgiin 1972.

Hän oli entinen Messiah Lutheran kirkon seurakuntalainen.

Kaipaamaan jäi kolme tytärtä, Natalie M. Goode, Edith E. Haavisto ja Gail S. Royer ja sisko Sylvia E. Mäki, kaikki Fitchburgissa; kuusi lastenlasta; 17 lastenlasten lasta; yksi lastenlasten lastenlasta; sekä useita sisarusten lapsia.

Sawyer-Miller hautaustoimisto, 129 Elm St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Glenwood hautausmaahan Ashbyssä.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Neuvostoliitto lisää alkoholin tuotantoa

MOSKOVA, N-liitto - Neuvostoliiton johtajan Mihail Gorbatschovin suuren alkoholin vastaisen kampanjan kurssi muuttuu ensi vuonna.

Hallituksen suunnitelmien mukaisesti ensi vuonna Neuvostoliitossa tuotetaan kovan kysynnän vuoksi enemmän olutta, viiniä, konjakkia ja samppanjaa.

Viinin tuotantoa kasvatetaan ensi vuonna 38 prosentilla, olutta pannaan 12 prosenttia, konjakkia valmistetaan 28 prosenttia ja samppanjaa 9 prosenttia enemmän tämän vuoden lukemiin verrattuna. Litroiksi käännettynä uudet tuotantoluvut merkitsevät mm. 256 miljoonaa dekalittraa viiniä ja 680 miljoonaa dekalittraa olutta.

Votkan ja muiden väkevien tuotanto pidetään Gorbatschovin alentamalla tasolla.

Trud-sanomalehti kuitenkin kertoi lokakuun alussa, että Gorbatschovin 1985 julistama ristiretki alkoholia vastaan on ehtinyt niin pitkälle, että alkoholin tuotannon kasvattamista on vaikea toteuttaa yhdellä iskulla.

- Meidän täytyy uudistaa huomattava osa tuotannostamme ja se on monimutkaista, kauppaministeriön elintarvikeosaston varapäälikö Aleksander S. Konobov sanoi lehdellemme.

Toukokuussa 1985 Gorbatschov määräsi alentamaan votkan ja muiden alkoholijuomien tuotantoa. Samalla hän nosti alkoholin hintaa, määräsi tarjontalukkiin alle 12-vuotiaille, vähensi alkoholikauppojen määrää ja supisti niiden

aukioloaikoja.

Gorbatschov on myöhemmin korostanut, että kampanjan ansiosta neuvostoliittolaisten miesten arvioitu keskimääräinen elinikä on noussut.

Alkoholin vastainen kampanja on nostattanut myös suurta suuttumusta kaikkialla Neuvostoliitossa. Rajoitukset kun ovat pidentäneet myös jonoja alkoholia myyvien kauppojen edustalla.

Rajoitukset ovat lisänneet kotipolttoa. Sokerin kulutus on noussut niin huimasti, että sitä on alettu säännöstellä.

Votkan tuotanto ei kasva, mutta muita juomia riittää ensi vuonna N-liitossa nykyistä paremmin.

Delaware-näyttely Washingtonissa

National Museum of American History'n tiloissa on avattu suomalaista ja ruotsalaista Delaware-laakson siirtolaista esittelevä yhteisnäyttely, jossa Turun Siirtolaisuusinstituutin "Delaware 350" -näyttelyllä on keskeinen osa.

Näyttelyn viimeinen aukiolopäivä on tammikuun 31, 1989.

Museon Carmichael-auditoriumissa järjestetään jouluk. 2. p:nä klo 7 - 11 illalla symposiumi "Cuisines and Cultures: Foodways in the 17th Century Delaware Valley".

Tilaisuudessa on tarkoitus esitellä suomalaisten ja ruotsalaisten siirtolaisten sekä alueen intiaanien ruokakulttuuria.

Symposium on vapaa pääsy.

Ruotsi investoi hiihtokeskuksiin

TUKHOLMA, Ruotsi - Ruotsalaiset panevat pöytään pari miljoonaa markkaa houkutelakseen suomalaisia Ruotsin talviurheilukeskuksiin.

Asialla ovat maan kolme suurta hiihtolääniä, Norrbotten, Västerbotten, Gästrik-Helsingland sekä Pohjois-Taalinmaa yhdessä laivayhtiöiden kanssa.

Markkinarahan lisäksi alpihiihtopaikoissa investoidaan hissijärjestelmiin miljoonia markkoja.

Esimerkiksi Åren Duved rakentaa Pohjoismaiden ensimmäisen munahissin, jonka hinta on 25 miljoonaa markkaa. Sillä yhdistetään kulku kahden suuren rinteen välillä.

Ruotsissa hiihtohissien kokonaismäärä on jo toista tuhatta.

Parviaiselle potkut

Teatterikorkeakoulun kiistellyt lehtori Jussi Parviainen saa potkut koulusta.

Koulun hallitus päätti äänin 7-5 lopettaa Parviaisen opetustyön 21. lokakuuta lukien.

Koulun rehtori Maija-Liisa Martonin mukaan koulu ei voi jatkaa kaaoksen ylläpitoa.

Kiista koulussa alkoi Martonin valinnasta rehtoriksi. Osa oppilaista olisi halunnut Parviaisen rehtoriksi.

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR R. NORGREN

May

Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Finnish-built icebreaker
frees whales off Alaska**

Ice-breaking technology from Finland came to the aid of the whales stranded off shore at Point Barrow, Alaska.

Surrounded by thick ice, unable to swim their way out into the open waters the two surviving whales were saved by the Finnish-built *Admiral Makarov* ice-breaking vessel, which was built in Finland by Wärtsilä Marine Industries, Inc. and sold to the Soviet Union in 1975.

The *Admiral Makarov*, a 36,000 s.h.p., diesel-electricity powered vessel, is but one of the ice-breakers from the leading

manufacturer in the field.

Wärtsilä Marine Industries, Inc. has designed and tested 60% of the world's entire ice-breaking fleet and the ships built in Finland are regarded in international seafaring circles to be among the best in the world.

Finland is a leader not just in ice-breaking technology, but Finnish shipbuilding in general is respected and flourishing in the world's seafaring market.

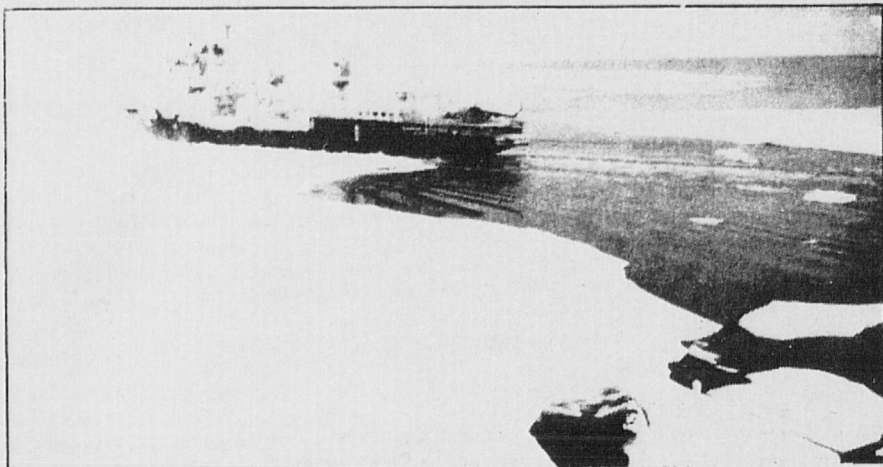
Over 80% of the country's shipbuilding is directed at the

export market.

A sizeable number of the ships built in Finland are sold to the Soviet Union, mainly intended for use in the country's Arctic regions and for building up the Soviet river and lake transportation system.

Finnish icebreakers and other equipment designed for cold environment marine needs also operate in the Arctic and the Antarctic.

*Press and Cultural Office
Consulate General of Finland,
N.Y.*

Finnish-built icebreaker is shown above making a path for two grey whales who were stranded in ice off Alaska.

**Delaware History featured in
Nation's Capital**

WASHINGTON, DC - On October 21 the National Museum of American History opened an exhibit on the Finnish and Swedish immigration to the Delaware Valley.

The "Delaware 350" exhibit from the Migration Institute in Turku, Finland, plays a central role in the display.

The exhibit runs through January 31, 1989.

On December 2 from 7-11 p.m. in the Museum's Carmichael Auditorium there will be a symposium entitled "Cuisines and Cultures: Foodways in the 17th Century Delaware Valley."

This session will introduce the foods of Finnish and Swedish colonists as well as the local Indians.

Admission is free.

The New Imatra

Under the leadership of the new president, Veikko Laiho, and his fellow Board Members, Imatra is looking forward to a bright future.

Many good feelings have been restored and exciting events are being planned.

We're inviting you to come to Imatra - where good friends meet. Come share the fun!

Calendar

Friday, November 18 - FINNAIR PROMOTIONAL - Free admission. Movie, refreshments and much more! Call Imatra for further details.

Saturday, November 19 - TURKEY TROT - 8 pm til ? \$10 per person includes refreshments, food, dancing and entertainment. Big Band music

will be featured. Door Prize. Reservations accepted but not necessary.

Saturday, December 3 - LUCIA FEST - 7 pm til ? \$5 per person includes sandwiches, cake and coffee. Sponsored by Children's Club Lucia. Dancing to Artie Carlson.

Coming soon: Sunday, December 11 - CHRISTMAS PARTY - 3 pm; Friday, Decem-

ber 30 - VEIKKO SINISALO - Finnish Poetry Reading; Saturday, December 31 - NEW YEAR'S EVE BASH.

Imatra
740-40 Street
Brooklyn, NY 11232
(718) 438-9426

Oi, me taiteiljat!

(Oh, we artists! - a line from a song from a Finnish musical)

by Roy Helander

Performing artists have been the objects of interest throughout history, for their artistic personalities have often guaranteed a life style that was out of the ordinary.

There are hundreds of stories about famous musicians and composers, their wit, their style and their temperaments.

Yet the musicians I have accompanied or heard during the past forty years have also had their own idiosyncracies, even though they were far from being world famous.

Back in the late 40's Ernest Paananen, the violinist, retired from the Cleveland Symphony due to failing eyesight. (He had been married to Fanny Bay Runo, a pianist, and they had a daughter Tuulikki Paananen who was in Finnish films and later in life lived in Hawaii, where she appeared on "Hawaii Five-O", the television show.)

He came to New England for a concert tour and asked me to accompany him.

At home we had an old player piano from which the roll mechanism had been removed. All the local tuners had told me that it could not be tuned to 440 due to its age.

Consequently we could not rehearse at my home.

Paananen told me that this was ridiculous. If I would play the several concerts for him, he

would tune my piano to concert pitch.

He produced a bottle of something or other with which he soaked the wood around the pins, tuned them up to concert A and they held without any problem.

The first concert was in Maynard. Half way through the program, Ernest decided he had had it.

Whether the audience was not to his liking in size or response, I do not know.

In any case, he packed up his violin and left. I had to go out and tell the audience that he was "indisposed".

A couple of weeks later, he played the rest of his concert at some scheduled "ohjelma iltama" (evening program). Ah, temperament!

One of the pieces on his program was some sort of Hungarian dance, I forget the details.

I only know that as we reached one extremely fast section, he had penciled in a four measure repeat with the note "play backwards".

"You mean you want me to repeat these four measures?"

"No!" said Paananen. "First play them forward, then read them backwards, and then play them forward again!"

After a little concentration, that's the way we performed it.

When we were in Quincy for a concert, he began to come down with a cold.

On the way home in Waltham (back in the days before the 128 highway) he commanded me to stop at a diner.

We went in and he instructed the cook to heat up some milk, cook up some onion slices in it and he cured his impending ailment with "sipuli maito" (onion milk!).

Try it this winter when you get a chill.

Kalle Ruusunen, the popular baritone of the Finnish Opera, and later, a resident of this country, used to amaze me by standing on his head backstage during breaks in his recitals. He was in admirable physical shape and used this method to relieve tension, I suspect.

Although I never personally saw Ilma Roitoma on the stage, I have been told that when she came to Maynard to star in Tolstoi's "Ylönousemus" (Resurrection) at Taisto Hall, they had to build a small private compartment in which she could spend the intermissions in order not to break her mood.

The story also goes that her leading man became infatuated with her during the rehearsals.

When his wife wrote to her after she had left town, she assured the distraught woman that this was all a part of the act-

ing game and nothing serious on her part.

And then there was Väinö Sola, the leading tenor and one time director of the Finnish Opera.

When he came to sing at concert in Maynard, he lost an artificial tooth on a particularly high note.

Finishing the aria, he made a swooping low bow, retrieved the missing denture and stuck it back in his mouth in one continuous gesture.

During those years there was a fellow in Maynard whose behaviour was considered a bit odd.

He was a music lover, however, and occupied a front row seat for this concert. Whenever Sola bowed, this man would rise and bow back.

I somehow think that Sola remembered this performance in this town for some time to come.

In the mid 50's a wonderful tenor, Egnar Holmstrom, who had studied in Italy and who had a great repertoire of Italian love songs, came to the area.

In spite of a great voice and marvelous technique, he was very short. And so we carried about a little footstool to each concert which he used to advantage in order to be seen.

Not every artist came to concertize.

Thure Bahne, the film and operetta actor, came on a tourist visit and Herman Ramo prevailed upon him to sing at Saima Park.

I remember we rehearsed at the Matson's for an hour or so, and then he presented a delightful program of light operetta favorites that evening. (Yet he had music with him, now that I think of it.)

His early death deprived Finnish film of a pleasant screen personality.

Finally, a behind the scenes story: a Finnish instrumentalist was making his concert tour through the country, as they were wont to do in the fifties.

He arrived in Maynard with his driver, who also was a performer, gave the concert and we repaired to a local bistro.

While the driver and I quaffed a few beers, the artist spent his time feeding numerous quarters into the pay phone.

When I questioned the driver, he replied:

"He's keeping up contacts with all the girls he's had, back in the Midwest where we came from and down in New York where we're going. You see, he's a great artist and he requires frequent sexual activity. I'm not as great an artist as he, so less often will do it for me."

'Snow in May' by Eeva-Liisa Manner to be performed as staged reading in Berkeley

BERKELEY, CA - "Snow in May", a three-act drama by leading Finnish poet and also playwright Eeva-Liisa Manner, will be presented in English as a staged reading at the Finnish Brotherhood Hall on Saturday, November 19, at 7:30 p.m.

The translation is by Philip Bingham.

Admission is \$4, with net proceeds to go to the Building Fund of United Kaleva Brothers and Sisters, Lodge 21.

The address of the hall is 1970 Chestnut Street in Berkeley, off University Avenue. For information contact (415) 863-0479 or (415) 845-5352.

Finland has first-rate theater with many plays written by talented native playwrights which the rest of the world knows little about.

Finnish plays are seldom performed abroad and most are never translated into other languages.

Yet the Finnish theater itself performs plays from all over the world, classic and modern, in Finnish translation.

American playwrights Eugene O'Neill and Tennessee Williams are no more strangers to Finnish audiences than are Ibsen and Chekhov.

The reading of "Snow in May"

by a quartet of actors will provide first, second and third generation Finns in the San Francisco Bay Area a rare glimpse into high quality serious contemporary Finnish drama.

Many American Finns are starved for knowledge of Finnish culture, as the success of the annual national FinnFest celebrations indicates, although most don't know the language of their foreparents.

So this English language reading will allow them, as well as the general American public, an opportunity to acquaint themselves with the theatrical dimension of that culture.

By Harri Siitonen

News from Revontulet

Celebrating the 350th Anniversary of the settlement of the Finnish people on North America has provided the members of Revontulet many opportunities to develop new friendships and renew old ones.

New friends were made in Katonah, New York when we danced in their Finnish Festival to celebrate the event.

A trip to Maine to perform at the Finnish American Friendship Festival was an honor. The warmth and hospitality of our friends in Maine made the visit extra special.

We performed at Saima's annual Kesäjuhla and then travelled to Delaware for more dancing, more fun and more friends.

During the Finland Society Seminar in Fitchburg we had the pleasure of dancing and teaching a couple of dances to the participants.

Performing outside the Fin-

nish community gives us an opportunity to educate and share with others our Finnish culture, heritage and traditions.

We danced on Townsend Common at the Townsend Historical Society's Arts and Crafts Fair and at the Festival in the Park sponsored by the Brookline Council for the Arts and Humanities, Inc.

Dancing in the "Celebration of Roy's Rose" for Roy Helander at Finlandia foundation was a special treat.

Roy has done so much for the promotion of Finnish culture, a goal that we share, that it was an honor to celebrate with him.

Recently we held a special dance October 9 at Saima Park. Ninety adults and children attended.

Hilkka Williams taught the Hambo and many other traditional Scandinavian dances.

It was an enjoyable afternoon for all. We hope to sponsor

more dances in the future with instruction and encourage adults and children to come and learn.

We are currently very excited about the Finnish Children's Folk Dance group that has recently formed.

Revontulet supports and encourages them in every way possible. We look forward to their first performance at Finlandia Foundation's Pikkujuhla on November 27.

The Third Annual meeting of Revontulet took place on September 18, 1988 at the home of Sid and Myrtle Walker. New officers elected for the coming year were:

Moderator - Ted Dow; Treasurer - Joyce Hannula; Recording Secretary - Myrtle Walker; Instructor - Leena Kokk; Program Co-ordinator - Maija Mord; Custodian of Music and Sound Equipment - Juhani Puutio; Directors - Lloyd Hannula, George Minkinen, Sid Walker; Nominating Committee - Lauri Rautio, Ted Dow; Historians - Pirkko Lassila and Myra Minkinen; Auditors - Myra Minkinen, Sid Walker, Pirkko Lassila; Publicity - Barry and Katy Heiniluoma; Fundraising - Joan Dow, Joyce Hannula, George Minkinen, Rudy Lahti.

Revontulet is now learning many new dances and is developing a new program for the year. We look forward to performing and sharing this new program with you.

Joyce Hannula

Tulikivi display in Springfield, MA

SPRINGFIELD, MASS - Finnish Tulikivi soapstone heaters will be displayed at the Hearth Warmers booths (numbers 318 & 487) during the Western New England Fall Home and Better Living Show at the Better Living Center November 3-6.

The hours of the show are Nov. 3: 5-10 p.m.; Nov. 4: 1-10 p.m.; Nov. 5: 10 a.m. - 10 p.m.; Nov. 6: 10 a.m. - 6:30 p.m.

E. E.

Kalenteri

CALIFORNIA

Nov. 6 - Finnish American Home Association annual meeting and Heritage Center 5th anniversary celebration, 197 Verano Ave. Sonoma.

Nov. 19 - Dramatized English-language reading of "Snow in May," a three act play by Eeva-Liisa Manner, Finnish poet-playwright, 7:30 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut, Berkeley.

CONNECTICUT

Nov. 3 - Finnish-American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Sampo Hall, Canterbury.

Nov. 4 - "Finn Nite" presented by FINNAIR and Hanslin Travel Service, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Free admission - short film and program, dancing to music of Hannu Mäkipuro Trio. Refreshments.

Nov. 5 - Scandinavian Night at Tamarack Lodge, Voluntown. Smorgasbord 6-8 pm followed by dancing to the music of Dennis and Carol Anderson. Tickets \$12.00. For reservations call 203-376-0224.

Nov. 7 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura HJall, Voluntown.

MAINE

Nov. 20 - Finnish American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Congregational Church, East Main St., South Paris. Program of songs by Miriam Mayblom.

Dec. 11 - Finnish American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Congregational Church, South Paris. Christmas program of songs, readings.

MASSACHUSETTS

Nov. 4 - Knights & Ladies of Kaleva will hold their respective meetings, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg.

Nov. 5 - Fall Mission Festival, 10 am-3 pm, Messiah Lutheran Church, 750 Rindge Rd., Fitchburg.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Dori Wells Duo.

Nov. 7 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Nov. 8 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Nov. 12 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.

Nov. 13 - Finnish American Club of Saima Annual Thanksgiving dinner, Saima Park, Fitchburg. Bingo after the meal. Reservations to membership secretary Ruth Holm, 10 Mattson St., Fitchburg.

Nov. 14 - Finnish Ski Club meeting, 6:30 pm, Raimo Ahti's camp, Fort Pond, Lancaster.

- Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

Nov. 15 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Nov. 19 - Elm St. Congregational Church Fall Fair, 10 am-2 pm, 264 Elm St., Fitchburg.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hendela.

MICHIGAN

Nov. 12 - Hoijakat Pasty Sale, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Place your order: 728-8627.

Nov. 13 - Finnish Center general meeting, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

- Open house for new Finnish Consul Ruben Nayback, 3:30 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Nov. 16 - Senior Citizen luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.

Nov. 19 - Big Band Dance, 8 pm-midnight, Finnish Center, Farmington Hills. Music by Happy Haapala's 10-piece band.

Nov. 20 - Finlandia Male Chorus concert, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

NEW YORK

Nov. 19 - Turkey Trot, 8 pm-?, Imatra Hall, Brooklyn. Admission includes refreshments, food, dancing and entertainment. Big Band music will be featured. Door prize.

All programs subject to change

On the directory of Finnish-American organizations

by Kalevi A. Olkio

Responses to the Finnish-American Directory are coming in very slow. After four of the five Finnish-American newspapers printed the story two more came in; one from Milwaukee and one from Texas.

Besides organizations, the directory is also seeking information about all performing groups or individuals and to know who are willing to travel and visit other Finnish-American events and festivals.

Performers like singers, dancers, musicians, woodcarvers, weavers, etc. are always sought after by progressive clubs to

enhance their events.

The Finnish-American Society of Milwaukee Membership Brochure and newsletter should serve as an inspiration to many Finnish-American organizations and clubs, as well as to those interested in starting one in their communities.

The report from Dallas, Texas, indicates that new organizations in new communities are still born.

Please submit information for the Directory to: Kalevi Olkio, 3520 O'Donnell Street, Baltimore, MD 21224.

**Subscribe
to
Raivaaja!**

Finland's Lutheran Church as a bridge builder between East and West

by Paavo Kortekangas
Bishop of Tampere

The Bishop of the Synod of Tampere Paavo Kortekangas recently visited Massachusetts.

On October 19 he spoke at a dinner held in his honor by Consul Leonard Kopelman at Boston's St. Botolph Club.

The following afternoon he made an informal visit to the Messiah Lutheran Church in Fitchburg.

What follows is the complete text of the Bishop's prepared address from which he read excerpts at the dinner in Boston.

The Bridge of Emigration to the West

This year, we celebrate the 350th anniversary of Finnish settlement in North America.

The majority of this first wave of Finnish emigrants were actually second-degree emigrants, since most of them had previously emigrated from Central Finland to Värmland, in Sweden.

There were also some in the smallish group of immigrants that came in the middle of the 1650's that came directly from within the borders of present-day Finland.

They were, however, all considered to be citizens of Sweden - and rightly so, under the circumstances - even though Finnish was their native language.

They were also automatically counted as belonging to the Lutheran Church of Sweden which, at the time, meant that they also belonged automatically to the Swedish immigrant community.

In the first immigrant community in Delaware, there worked a few Lutheran ministers of Finnish nationality.

Gradually, however, the immigrants that had come in the middle of the eighteenth century, momentarily resuscitated their Lutheranism, but, in any case, ties with the former mother country loosened with each passing generation and were eventually broken altogether.

In those times, one could not yet truly speak of a bridge between the two countries. It was not until the immense wave of immigrants at the end of the nineteenth century that religious, as well as other ties between the immigrant community and the mother country, were noticeably strengthened.

It is interesting, however, that even before the decades of mass immigration, especially the 1870's and 80's, ministers were being sent from Finland to other regions of Finnish settlement; to the east, especially,

In the east, attempts were made to take care of Finns living

in Siberia, most of which were convicted criminals.

Even under these harsh conditions, some sort of congregational life was established, with the help of the relatively strong Lutheranism of German origin, that was present in the region.

A bridge of sorts did, then, exist to the east, in spite of the harshness of the living conditions and the vast distances.

The bridge to the west was directed towards Alaska as early as 1840 - or was this merely an extension of the bridge to the east, since it was not until a few years later that Alaska actually became a part of the United States, when Russia decided to sell it.

In any case, a minister did work among the few hundred Finnish immigrants of Alaska. For many years this minister was a man known as the father of the Finnish elementary school system - Uno Cygnaeus.

The Church activities of the American immigrants were born quite naturally, together with the arrival of the immigrants, even though these activities were haphazard and rather weak from the beginning, due to the difficult circumstances and to the lack of ministers and proper organization.

The immigrants that came from Ostrobothnia (which is the western coast of Finland) especially had brought with them the heritage of the revival movement.

The Laestadians especially began to function independently even before other regular Church activity was established.

In 1976, I participated in a festival in honour of the pioneer work of A. E. Backman, who was the first minister to come here from Finland. It was from here that the request had been made to the Finnish Mission Society for the appointment of a minister to work among the Finnish settlers.

Backman, and the other ministers after him who held leading positions in the Churches which later became the Finnish Synod, had studied and been ordained in Finland. Many of them later returned there.

This meant, of course, that the bridge had finally been built, and ever since there has been traffic across it.

When, in the course of this trip, I will have the opportunity of negotiating with the leaders of the new United American Lutheran Church, ELCA, in order to organize our current relations and cooperation, it will be a mere continuation of the work that has been going on for over a hundred years.

In the beginning, the main purpose of the bridge was to provide Finnish ministers to function either permanently or

temporarily.

There has also been the occasional visitor, and even some bishops, and their number is increasing as travel is becoming easier.

It has been considered important that Church services be held in the native language for as long as possible, but it is also just as natural that English is being used more and more over the years.

Since there have been no new waves of immigrants, and since the ones who do come master the English language, it is no longer as important to hold Church services in Finnish as it once was.

We must give full credit to the Finnish-Americans for their cultural pursuits.

The Finnish College of Hancock, with its seminary, was once important both nationally and culturally as a mediator.

Finnish is still spoken especially in Upper-Michigan, even though it does differ somewhat from the language spoken in Finland today. Congregational work in the Finnish language is, however, rapidly diminishing.

In Canada, the situation is somewhat different, since the majority of its Finnish population did not arrive until after the Second World War, and there are, consequently, many functioning and lively Finnish congregations.

Actually, there has not been much influence, intellectual or religious, across the bridge from the west to the east or, in other words, from the United States to Finland.

During and especially after the wars, however, the material help of the American Lutherans, and especially the Finnish-born ones, was so effective that we still feel gratitude about it.

Because of it, we were able to quickly rebuild the churches that had been destroyed during the war. This had, of course, mental and spiritual consequences as well, and it clearly strengthened personal relations.

It would be very interesting to speak more about this bridge of immigration, but time does not allow for it.

An interesting detail is, that the influence that did come to Finland together with its emigrants, was more destructive than constructive to congregational life.

When I was at the annual convention of the Suomi-Conference a year ago, which is the association of the Finnish-American congregations, Dr. Ralph Jalkanen made an interesting presentation which was based mainly on his childhood experiences.

Personals

I am waiting to hear from a Protestant female, not much over 30 years of age, in good health, and interested in a secure, happy future. Respond in care of Raivaaja, att. TR, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420.

The battle that took place among the Finnish-Americans was a political and ideological one.

Radical socialism and later communism were deeply rooted among them. Communism and the Church fought over the people much more fiercely here than they ever had back home in Finland.

After the Second World War, there were strong suspicions against the Finns for many decades.

A visa might even be denied on the grounds that the applicant had visited the Soviet Union, or had had something to do with an organization which was associated in some way with communism.

This period has, of course, now passed and the fears have subsided.

It is interesting to note that

communism did not come to Finland from the Soviet Union or even from Germany, even though it did come under German form. It came from America, together with the emigrants. The most radical anti-Church socialist, and later communist, agitators came from the United States.

In other words: If a few decades ago it was feared that negative political influence was coming here from the east, the same sort of fear was felt many decades ago in the Finnish Church towards America, and especially its immigrants.

The world changes, and we change with it!

- to be continued -

Send your Holiday Greetings via Raivaaja!

The Holiday Season is coming and while you are making your plans and thinking of what gifts to buy don't forget about having your Holiday Greetings published in the Raivaaja.

It's a great old tradition among Raivaaja readers and it has proven to be popular and handy way to wish your friends and relatives all the best during Christmas and New Year's.

Personal greetings will be published in the December 7 issue. Use the convenient form below. Please have it in the office by December 2 so your greeting will be included in that special issue.

Place your

Christmas Greetings

in Raivaaja

and send your Holiday wishes to your friends around the world.

\$11.00 greeting

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
(or message of your choice)

Name
Address

\$5.50

Hyvää Joulua ja Onnes
alkavalle vuodelle

\$1.50 for name only

\$2.00 name and
address

Name
Address

Personal greetings will be published in the December 7 issue of the Raivaaja. Please have them in the office by December 2.

Raivaaja, P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

FOSTER

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

TuliKivi -uunia messuilla

SPRINGFIELD, MA - Suomalaiset TuliKivi -uunit ovat näytteillä läntisen Uuden Englannin kotimessuilla Springfieldissä tämän kuun 3. - 6. päivinä.

The Western New England Fall Home and Better Living Show järjestetään Springfieldin Better Living Center:ssä marrask. 3, 4, 5 ja 6 päivinä.

Hearth Warmers firma Colrainista tulee esittelemään suomalaisia vuolukivestä valmistettuja TuliKivi uunia kojuissaan 318 ja 487.

Aukioloajat ovat seuraavat: Marrask. 3, 5-10 ill.; marrask. 4, 1-10 ill.; marrask. 5, 10 aam.-10 ill. ja marrask. 6, 10 aam.-6:30 ill.

Chester Talix 80-vuotias

HANCOCK, NH - Syntymäpäiviä, varsinkin niitä korkeampi lukuisia, sopii juhlia kuukausikaupalla ja vaikkapa koko vuodenkin.

Niinpä mekin voimme onnitella hancockilaista Chester Talixiä 80-vuotispäivänsä johdosta, siitäkin huolimatta, että syntymäpäivä oli jo lähes kaksi kuukautta sitten.

Talix syntyi Mustasaareissa Suomessa syysk. 8, 1908 ja muutti Yhdysvaltoihin jo samana vuonna asuen Fitchburgissa vuoteen 1926, jolloin hän lähti suorittamaan asepalvelustaan US:n laivastoon.

Hän palveli myös kaksi vuotta US:n rannikkovartiosta ja toiset kaksi vuotta Nantucket

Lightshipissä.

Vuonna 1937 hän siirtyi federaalisen ilmailuagentuurin (FAA) palvelukseen työskennellen siellä kunnes jäi eläkkeelle 1963.

Hänen toimipaikkansa oli Kennedyn lentokenttä New Yorkissa, missä hän työskenteli lentopalveluosaston päällikkönä. Hänen tehtäviinsä kuului asemien tarkastus ja lentojen kontrollointikeskusten valvonta.

Vuonna 1984 Talix muutti perheineen, vaimo Liisa, poika Dana ja tytär Nina, New Hampshiren osavaltiossa sijaitsevaan pieneen Hancockin kaupunkiin.

Päivänsankari Chester Talix Saiman Puistossa.

Thanksgiving, 11am. Nothing's cooking.

It doesn't have to be like this.

Join Workers' Credit Union and the Salvation Army in this year's annual collection of canned goods and staples for needy families in the greater Fitchburg area. With your help, we can make sure this oven gets filled.

Please bring your offerings to the Main Office of Workers' Credit Union, at

815 Main Street, Fitchburg, by noon on November 23rd, so that others will enjoy the bountiful harvest we all deserve on Thanksgiving Day.

From all of us at Workers' Credit Union and the Salvation Army, our thanks, and our blessings.

Happy Thanksgiving

In Touch with You
WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

Ystävyyskonsertti onnistui

**Baritoni Håkan Hagegård ja
Longwood Symphony Orchestra esiintyivät**

WALTHAM, MA - New Sweden '88 Massachusetts komitean viime viikon lauantainen ystävyysvuoden konsertti Waltham High Schoolin auditoriumissa sai erittäin lämpimän vastaanoton runsajoukoiselta yleisöltä.

Illan esiintyjinä olivat maailmankuulu ruotsalainen baritoni Håkan Hagegård ja Bostonin Longwood Symphony Orchestra orkesterinjohtaja Aaron Kulan johdolla.

Komitean puheenjohtaja Paul A. Malmgren avasi tilaisuuden toivottamalla kaikki tervetulleiksi. Hän esitteli myös kutsuvieraat, heidän joukossaan mm. konsuli Kirsti Kivelä Suomen New Yorkin pääkonsulaatista ja Walthamin pormestari William F. Stanley.

ley.

Illan ohjelma alkoi Suomen, Ruotsin ja Yhdysvaltain kansallislauluilla, mitä seurasi Sibeliuksen Toinen sinfonia.

Väliajan jälkeen Malmgren esitteli pormestari Stanleyyn, joka julisti viikon Suomen ja Ruotsin ystävyysviikoksi.

Malmgren luki myös Ruotsin ja Suomen suurlähetystöiltä saamansa kirjeet.

Håkan Hagegård oli valinnut ohjelmistoonsa T. Rangströmin säveltämät viisi Kuningas Erikin laulua; W. Stenhammarin "Florez och Blanzeflor"; sekä kolme Sibeliuksen sävellystä "Var Det en Dröm?", "Svarta Rosor - Mustat ruusut" ja "Sev, Sev, Susa".

Orkesterinjohtaja Kulaa ei jatkuu sivulla 13

Henkilötiedustelu

Pyydän tietoja seuraavista henkilöistä, joiden osoitteet ovat vuodelta 1945:

Mrs. Mary Elso
11 Norwood Court
Rockport, Mass.

**Miss Priscilla Rehn &
Miss Barbara Rehn**
1 Wilbur Court
East Boston, Mass.

Mrs. Olga Laine
50 Wood Avenue
East Weymouth, Mass.

Mr. Lauri Johnson
25 Leverett St.
Gloucester, Mass.

Ottakaa yhteys puhelimitse (collect) tai kirjeitse:

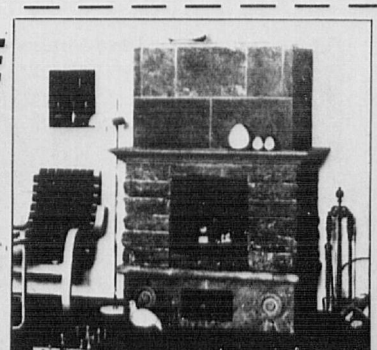
Asianajaja Edwin E. Kaarela

Administrator, Estate of Anna M. Pohjoisniemi
56 Elm Street
Fitchburg, MA 01420
Puh: (508) 342-6035

SOAPSTONE

Lähetäkää minulle korvauksetta
TuliKivi -lehti 1988.
NIMI _____
OSOITE _____
PUHELIN _____

TULIKIVI
The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-831-2228, 804-831-2677

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

★

Kalevan Naisten ja Ritarien kuukausikokoukset perjantaina, marrask. 4. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, marrask. 5. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Dori Wells Duo soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Finnish Ski Club kokoontuu maanantaina, marrask. 14. p:nä klo 6:30 ill. Raimo Ahdin kämpällä.

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, marrask. 5. p:nä klo 8 - 12 yöllä

Dori Wells Duo

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, lokak. 25. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme laulu" Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Seuraavat vieraat otettiin ilolla vastaan: Helen Jokinen, Rutland, Mikko Pesonen, Leominster sekä Martha Asiala ja Anna Romano, Fitchburg. Tulkaa toistekin!

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan ja se hyväksyttiin yksimielisesti.

Aili Berg kertoi käyneensä Oiva Rauman kanssa katsomassa Mr. Palojärveä, joka lähetti terveisiä kerholaisille.

"Happy Birthday" laulettiin viikon syntymäpäivänsä kareille: Hilja Salmiselle (lokak. 25) ja Vieno Rantalan Miehikkälässä Suomessa asuvalle isälle Eino Kouvole. Kumpikin juhli 90-vuotispäiväänsä.

Suurkiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamista lahjoista: Tauno Puhakka - \$20.00 perheensä ja kaikkien ystäviensä muistolle;

Miriam Orava - kinkkuvoileipiä; Ethel Nopanen - muna-voileipiä; Rauni Cote - sitruunaneliöitä ja mustikkakakku; Aili Berkiö - pikkuleipiä; Sadie Ahola - kakku ja kahvia; Aili Berg - pikkupullia; Martha Carlson - kauniita syksyn lehtiä; ja Aili Aaltonen ja Elma Kultti - munkkeja. Kiitos kaikille!

Ohjaket annettiin Vieno Rantalalle ja hän esitteli Waino Berkiön. On niin mieluista saada kuulla Wainon eloisaa hanurisoittoa.

Aili Berg luki kauniin runon. Ethel Anttonen lauloi useita kauniita sävelmiä säestäen itseään pianolla.

Tauno Puhakka viihdytti kertomalla useita vitsejä, minkä jälkeen Helen Jokinen luki hupaisan kertomuksen.

Ohjelma päättyi Mr. Nopasen yksinlaulun ja yhteislaulutuokion merkeissä Mrs. Johnsonin toimiessa säestäjänä.

jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaust *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, marrask. 6 p., klo 8:30 aam. radiohartaust *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. past. David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, marrask. 8. p., klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 ill. viikkoillan

hartaustilaisuus. Kahvitarjoilun kustantaa Tauno Puhakka.

Suomen kielinen puhelinhartaust kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (508) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Huom! Lauantaina, marraskuun 5 p., klo 10:00 aam. - klo 3:00 iltap. Syysmyyjäiset. Kahvia, kahvileipää ja pannukakkua tarjolla koko ajan.

Sunnuntaina, marrask. 6 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti. Klo 8:15 aam. Suomen kielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 9:15 aam. Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 ap. Englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 6:00 ill. Virkailijojen kokous

Torstaina, marrask. 10 p., klo 7:30 ill. "Elämä Hengessä" tunnint jatkuvat.

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

YUGO

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

YUGO

NORTH-END SUBARU/MAZDA

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

SUBARU

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

Matkailuilta Saiman Puistossa

FITCHBURG, MA - Finnair ja New Yorkissa toimiva Hanslin Travel Service sponsoroivat menneenä lauantaina FINN NITE:n Saiman Puistossa.

Paul Hanslin avasi tilaisuuden toivotamalla salin täyteen yleisön tervetulleeksi, todeten samalla miten mukavaa oli olla tutussa paikassa vanhojen ystävien parissa pitkää aikaa.

Hän kertoi, että ensi vuonna tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun Finnair ryhtyi lentämään Pohjois-Amerikkaan. Viime vuonna Hanslin Travel Service täytti 25 vuotta. Ja Paul itse juhli 60-vuotissyntymäpäiväänsä lokak. 17. p:nä.

Hanslinin lisäksi paikalla olivat Marja Markus Finnairin New Yorkin toimistosta, Philip Perry Finnairin Bostonin toimistosta ja Hanslinin vaimo Mirja, joka on lentoemäntä ammatiltaan.

Suomen Matkailun edistämiskeskuksen talviaiheisen filmin avulla yleisö sai tutustua matkailu-Suomeen.

Ohjelmassa oli myös laulaja Hannu Mäkipuro, joka viihdytti Galaxy Bandin säestyksellä laulamalla sekä suomalaista että viihdemusiikkia.

Ohjelman päätyttyä alkoi tanssiminen ja lattia täyttyi nopeasti notkeista tanssijoista.

Kaikilla läsnäolleilla oli tilaisuus osallistua arpajaisiin. Ensin arvottiin useita ovipalkintoja, mitkä menivät seuraaville henkilöille: Eila Liuska, Andrew Ahlfors, Lucille Fitzgerald, John Bosk, Pirkko Lassila, Barry Heiniluoma, Lula Björback-

ka, Irja Paakkonen, Pirkko Koistinen, Georg Kokk ja Laila Auvinen.

Lisäksi nostettiin myös kymmenen lippua, mitkä osallistuvat neljässä muussa samantyyppisessä illassa nostetun lipun kanssa kahden hengen Finnairin matkan arvontaan.

Onni suosi seuraavia henkilöitä: Laina Roiko, Martti Rajanen, Irja Haynes, Barry Heiniluoma, Lyyli Holman, Arne Salo, Georg Kokk, Warren Tuiskula, Mark Mäkipuro ja Eila Halfpenny.

KULTAISEN ... jatkoa edelliseltä sivulta

Kaikki nauttivat kahvista maukkaista herkuineen, joiden tarjoilusta huolehtivat Henni Lappalainen, Miriam Orava, Rauni Cote, Lula Björbacka, Sadie Ahola ja Elma Kultti.

Ensi viikolla tavataan, eikö niin?

YSTÄVYYSKONSERTTI ... jatkoa sivulta 11

voi olla kiittämättä taidosta, jolla hän ohjasi orkesteriaan, sillä laulajan ääni ei päässyt koskaan hukkumaan orkesterin äänen alle.

Hagegårdin ja Kulan yhteistyö oli paras mahdollinen esimerkki ystävyysmaiden hyvästä yhteistyöstä.

Yleisö osoitti kiitoksensa runsain kättentaputuksin, joista ei ollut tullut loppua. Seurausena Hagegård lauloi tutun ruotsalaisen kansansävelmän "Värmland Du Sköna" lämmittäen varmasti kaikkien sydämet.

Illan järjestelijät Philip Perry, Marja Markus, Mirja Hanslin ja Paul Hanslin.

- political ad -

- political ad -

BERNIE CHARTRAND THE OBVIOUS CHOICE

Bernie Chartrand's training in finance, his experience in county and local government, his honest approach and dedication to his job make him the obvious choice to serve as our Register of Deeds.

Bernie Chartrand. Let's keep him.

KEEP BERNIE
CHARTRAND
REGISTER OF DEEDS

Democrat

Vote Tuesday, Nov. 8

Paid for by the Chartrand Committee

PAUL KIURU
874-5310

LARRY W. PIISPANEN
827-6564

WESTMINSTER WOODWORKERS

P.O. BOX 66, WESTMINSTER, MA 01473

FINN SAUNA • KITCHENS • BATHS

BUILDING • RESTORATION • RENOVATION • CUSTOM INTERIORS

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low
competitive
prices

FULL SERVICE
632-1221

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over
10 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY

or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY
632-1226

Suomen uutisia

Väyrynen väitteli tohtoriksi

Kun Paavo Väyrynen 1970 valmistui valtiotieteen kandidaatiksi Helsingin yliopistosta, hänellä oli voimakas halu jatkaa akateemista uraansa välittömästi.

Kun saman vuoden eduskuntavaaleissa Lapin kansa luotti häneen yli 6,000 äänen verran, jäi tieteen tekoon politiikan jalkoihin. Velvollisuudentunto puoluetta kohtaan vei voiton.

Seitsemäntoista vuotta Paavo malttoi pysytellä puhtaasti poliittikkona. Sitten keskustapuolue joutui oppositioon, ja Paavo palasi tieteen pariin.

Opposition hedelmää korjattiin syyskun lopulla Åbo Akademien Gadolinia -talossa Väyrysen väitöstilaisuudessa.

Paavo Väyrynen on tunnetusti päättäväinen mies, joka saa mitä haluaa, ennemmin tai myöhemmin. Hänestä tuli kansanedustaja 23-vuotiaana, kepun varapuheenjohtaja 25-vuotiaana, opetusministeri 29-vuotiaana ja ulkoministeri 30-vuotiaana.

Vaikka Paavo Väyrynen on väittänyt, että hän ei koskaan ole pyrkinyt mihinkään, ansio- luettelo lukiessa sitä on vaikea uskoa. Yhtä uskomattomalta kuulostaa, kun hän va- kuuttaa, että palvelus puolueelle sai hänet jättämään tie- teenteon 1970-luvulla, vaikka akateeminen ura kiehtoikin poliitiikkaa enemmän.

Jatko-opinnot olivat minulla niin voimakkaasti mielessä, että suoritin jo varsinaisena opiskeluaikani ylimääräisiä opintosuorituksia jatkotutkin- toa varten.

Itseni kannalta olisi ollut onnellisempi, jos olisin ensin voinut tehdä väitöskirjan ja tullut valituksi eduskuntaan vasta seuraavissa vaaleissa, ei siis 1970 vaaleissa. Puolueen kannalta oli varmasti parempi, että pääsin eduskun- taan jo 1970-vuoteissa, joissa keskustapuolue kärsi suuren tappion. Meillä oli 50 kan- sanedustajaa ennen vaaleja ja 36 vaalien jälkeen.

Oppositio vauhditti tutkimustyötä

Haaveet jatko-opinnoista pyörivät Paavon mielessä, vaikka aktiivipoliitikka veikin ajan.

Ensimmäisen tutkimus- suunnitelman tein jo 1985, mutta silloin aikaa aktiiviselle tutkimustyölle ei löytynyt. Kun sitten 1987 meidät syr- jäytettiin hallituksesta, niin minulla oli ajatus jo valmiina. Syntyi niin sanottu lentävä lähtö.

Laadin sitten toukokuussa uuden tutkimussuunnitel- man, ja lisensiaattityön kirjoit- tamisen aloitin touko-kesä- kuun vaihteessa. Koko ajan oli mielessä jatkaa työtä väi- töskirjaan asti.

Vuosi ja neljä kuukautta kandidaatista tohtoriksi on e- rinomaisen hyvä suoritus. Paavo Väyrynen muistuttaa, että ihan nollassa ei tilanne alkanut toukokuussa 1987:

-Vauhti on ollut kieltämättä kova, mutta täytyy muistaa, että minulla on takanani mel- kein yhdeksän vuoden ura ul- koministerinä. Siinä aikana kertyneestä tiedosta oli pal- jon apua väitöskirjatyössä.

Uutta ajatusta ulkopoliitikasta

Paavo Väyrynen haluaa pre- sidentiksi. Viime talven pre- sidenttivaaleissa hän saavutti kunniakkaasti hopeasijan, kun tohtori Mauno Koivisto nap- pasi voiton ja kuusi lihavaa vuotta itselleen.

Paavo Väyrynen

Paavo Väyrysen väitöskirja koostuu kahdesta osasta. En- simmäinen osa perustuu hän- nen 1987 hyväksytyyn lisen- siaattityöhönsä. Siinä ulko- poliittista oppia, ja sen jatku- mista turvallisuus- ja puolueet- tomuuspolitiikkaan.

Toinen osa väitöskirjaani, joka on ennustus tulevaisuu- desta, selvensi käsityksiä siit- tä, millaisia ovat ne tekijät, jotka vaikuttavat ulkopoliitti- sen doktriinin kehittämiseen ja millaista ihmiskuntapolitiik- kaa Suomi harjoittaa.

Hirvijahti alkoi

Kaksi kuukautta kestävä hirvijahti on alkanut Suomes- sa.

Kaikkiaan kaatolupia myön- nettiin tänä vuonna 56,400, mikä on lähes 9,000 enem- män kuin viime vuonna.

Hirvijahti keskittyy Oulun ja Lapin lääneihin, minne myön- nettiin yli 20,000 kaatolupaa. Tihein hirvikanta Suomessa on Oulun ja osin Vaasan lää- nien rannikkoseuduilla ja var- sinais-Suomen saaristossa.

Hirvijahdin kanssa samaan aikaan alkoi valkohäntäpeu- ran metsästys, joka jatkuu ai- na tammikuun puoliväliin saak- ka. Valkohäntäpeuran kaato- lupia myönnettiin yhteensä 7,705.

Epäselvyyttä rakuunoista

Puolustusministeri Ole Nor- rback on oudoksunut pääesi- kunnan julkaisemaa tiedotet- ta, jossa ilmoitetaan, että Uu- denmaan rakuunapataljoo- naa ei siirretäkään Lappeen- rannasta Mikkeliin.

Puolustusministerin mu- kaan pääesikunta johtaa lap- peenrantalaisia harhaan, kos- ka puolustusministeriö on päättänyt asiasta jo keväällä.

Uusimaa vetää edelleen puoleensa

Suomen väkiluku lisääntyi viime vuoden kuluessa 12,907:lla. Samanaikaisesti maassa tapahtui sisäistä muut- toa, jossa eniten voitolle jäi Uusimaa.

Tilastossa kolme suurinta muuttovoittolääniä ja kolme pahinta muuttotappiolääniä.

Uusimaa +14,324
Hämeen l. 1,446
Oulun l. 816
Kymen l. -1,769
Mikkelin l. -831
P-Karjalan l. -605

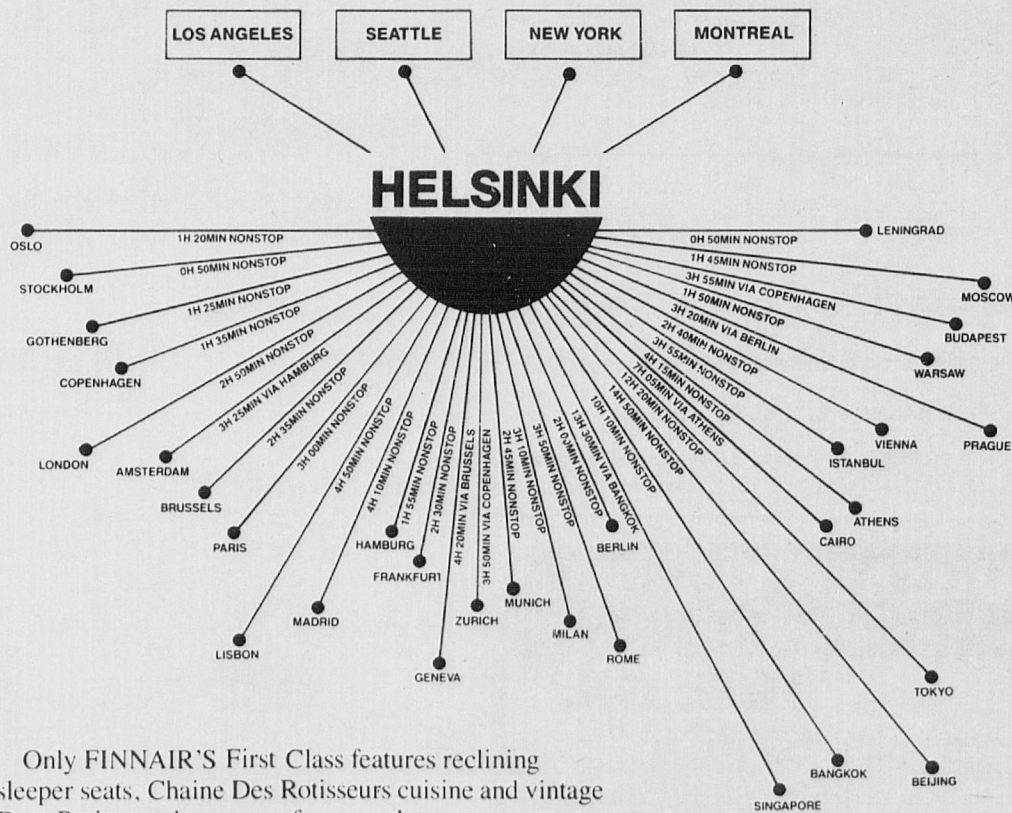
ANC:lle toimisto Helsinkiin

Etelä-Afrikan tärkein vasta- rintajärjestö afrikkalainen kan- salliskongressi ANC on avan- nut Helsingissä oman tiedo- tustoimistonsa.

Avaamisen myötä Helsingis- sä toimii nyt Etelä-Afrikan vi- rallisen diplomaattiedustus- ton ohella toinen Etelä-Afri- kan asioista tiedottava elin.

ANC:n toimistolla ei ole dip- lomaattista asemaa.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Väyrynen syytti kokoomusta

Suomen keskustan puheenjohtaja Paavo Väyrynen syytti kokoomusta Suomen maakuntien pettämisestä.

Väyrysen mukaan kokoomus on pettänyt maakunnat ryhtymällä vastustamaan maakuntaitsehallintoa.

Väyrynen arvosteli myös koko hallitusta ja sanoi sen olevan murentamassa pienten ja voimavaroiltaan heikkojen kuntien asemaa.

Väyrynen toivoi kokoomukselta tässä asiassa itsenäisyyttä suhteissaan sosiaalidemokraatteihin.

Vihreiden aloitteella kannatusta

Vihreiden kansanedustajan Pekka Haaviston esittämä aloite ns. negatiivisista rahoaloitteista on saanut eduskunnassa myönteistä kannatusta.

Haaviston aloitteen mukaan kansanedustajille annettaisiin mahdollisuus ehdottaa jonkin määrärahan vähentämistä tai poistamista seuraavan vuoden tulo- ja menoarvosta.

Nykyisin kansanedustajat voivat ehdottaa vain määrärahan lisäämistä seuraavan vuoden budjettiin.

Haaviston ehdotusta on kannattanut lämpimästi mm. valtiovarainministeri Erkki Liikanen.

Holkeri kasvattanut suosiotaan

Pääministeri Harri Holkeri on kasvattanut suosiotaan M-tietokeskuksen Lapin Kansalle tekemän mielipidetutkimuksen mukaan.

Holkerin toimintaa piti 38 prosenttia positiivisena, kun luku oli vielä viime huhtikuussa 29 prosenttia.

Presidentti Mauno Koiviston lukema oli huhtikuusta syyskuuhun pudonnut 54 prosentista 44:ään.

Myös Paavo Väyrysen suosio on laskenut: viime huhtikuussa enää 29 prosenttia näki Väyrysen toimet positiivisina, mutta syyskuussa enää 20 prosenttia.

M-tietokeskus haastatteli syyskuussa 600 äänestysikäistä suomalaista.

Kessin erämaa-aluetta voidaan hakata

Erämaakomitean uusi erämaamääritelmä sallii hakkuut osassa Kessin erämaa-aluetta Inarin itäpuolella.

Uuden määritelmän mukaan erämaa on vähintään 15,000 hehtaarin ekologisesti monipuolinen, luonnontilainen alue, joka on vähintään kahdeksan kilometrin päässä lähimmästä tiestä. Kapeimmillaan sen on oltava vähintään kymmenen kilometriä.

Komitea on löytänyt Lapista 12 erämaa-aluetta ja Kessi kuuluu vain osittain erämaa-alueeseen. Koko Kessistä ei voi pitää erämaana.

Komitean mukaan erämaassa harjoittaa metsätaloutta, mutta luonnonomukaisin menetelmin.

Hilikka Ahde kohosi Vantaan demareiden kärkikolmikkoon

Vantaalle äskettäin muuttanut Hilikka Ahde, eduskunnan puhemies Matti Ahteen puoliso, sai kolmanneksi eniten sosiaalidemokraattien ääniä äskettäisissä kunnallisvaaleissa. Hän keräsi 1 952 ääntä.

Aikakauslehtien levikit laskussa

Levikintarkastus Oy:n mukaan useiden aikakauslehtien levikit ovat laskussa.

Viikottain ilmestyvät perhelehdet Apu ja Seura ovat menettäneet tilaajiaan yhteensä lähes 4,000 kappaletta.

Suomen suurin aikakauslehti on edelleen Valitut Palat 332,218 kappaleen levikillään.

Sitä suurempia ovat vain suurimmat asiakaslehdet, kuten Keskon Pirkka, Osuuspankkiryhmän YV, SOK:n Yhteishyvä ja Tukon kauppa ja Koti.

Työpaikka-kuolemat lisääntyneet

Työpaikkakuolemat ovat viime vuosina olleet lievässä nousussa ja viime vuonna kuolemantapauksia sattui 86.

Korkeimmillaan työpaikka-kuolemien määrä oli 1960-luvun lopussa, jonka jälkeen alkoi lasku, kunnes viime vuosina määrät ovat nousseet.

Myös työtapatuimat ovat lisääntyneet viime vuosina, esimerkiksi viime vuonna kirjattiin 192,000 työtapatuimaa ja tautitapausta. Niistä sattui 170,000 työpaikalla ja loput työmatkoilla.

Tilastojen mukaan ruokatautia edeltävä aika on altista tapaturmille samaten kuin alkuvuikko.

Pakolaisneuvontapiste aloitti Helsingissä

Suomen ensimmäinen pakolaisten neuvontapiste on aloittanut toimintansa Helsingissä.

Neuvontapisteestä saa juridista apua ja tietoja olemassaolevista palveluista turvapaikkaa hakeville ja muille ulkomaalaisille.

Neuvontapisteeseen alkuvaiheen rahoitus saadaan pääosin kirkon yhteisvastuukeräyksen tuotosta.

Neuvontapiste toimii kokeiluluontoisesti aluksi vuoden 1989 loppuun.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$525 • SEATTLE \$625

LOS ANGELES \$725 • MONTREAL \$645*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOODY'S DINER
and
CABINS

Erikaisia päivällisiä
Curb- palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskustalämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906

Jälleen myymiä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
KULMILTA

Suuria tasoeroja

Teollistuneiden maiden korkotasossa on huomattavia eroja. Seuraavan tilaston korokprosentit ovat kolmen kuukauden lainojen korkoja.

Tiedot on saatu OECD Financial Statistics -julkaisusta.

Sveitsi.....	3.05%
Japani.....	3.82%
Länsi-Saksa.....	3.93%
Alankomaat.....	4.14%
Itävalta.....	5.75%
Belgia.....	6.10%
Ranska.....	7.39%
USA.....	7.51%
Ruotsi.....	10.24%
Espanja.....	10.44%
Italia.....	10.50%
Norja.....	13.00%
Tanska.....	16.00%
Suomi.....	10.06%

Palestiinalais- parlamentti koolle

Palestiinalaisten kansallisuusneuvosto eli ns. pakolaisparlamentti kokoontuu Algerian pääkaupunkiin Algeriin 12. - 14. marraskuuta vahvistamaan Palestiinan vapautusjärjestön PLO:n tekemän poliittisen aloitteen, ilmoitti PLO:n edustaja uutistoimisto Reuterille äskettäin.

Sekä edustajan että PLO:n tiedotusosaston päällikön mukaan päivämäärät ovat lopulliset ja ehdottomat.

Tarkkailijat arvelevat, että PLO:n johto pyytää kansallisuusneuvostoa julistamaan itsenäisen palestiinalaisvaltion perustetuksi YK:n vuonna 1947 tekemän päätöslauselman pohjalta.

Siinä ehdotetaan Englannin hallinnassa olleen Palestiinan alueen jakamista juutalaiseen ja arabivaltioon.

Palestiinalaisten kansallisuusneuvoston oli määrä kokoontua jo kolmisen viikkoa sitten, mutta PLO:n liittolaiset painostivat sitä lykkäämään itsenäisen valtion julistamista yli marraskuun alussa järjestettävien Israelin vaalien, koska päätöksen arveltiin voivan auttaa Israelin oikeistoa.

Kokousta ennen ehditään pitää myös Yhdysvaltain presidentinvaalit.

Islanti lopettaa valaanpyynnin

REYKJAVIK, Islanti - Islannin hallitus harkitsee kiistaa herättäneen valaanpyynnin lopettamista kokonaan ensi vuonna, sanoi maan pääministeri Steingrímur Hermannsson. Hallitus käsittelee asiaa tällä viikolla.

Islannin kalastusministeriö on pyytänyt erästä länsisaksalaista yritystä lykkäämään päätöksensä olla ostamatta islantilaisia kalasäilykkeitä siksi kunnes hallitus on päättänyt kantansa valaanpyynnistä.

Tangelmann-niminen yritys uhkasi lopettaa islantilaisen kalan oston vastalauseeksi Islannin harjoittamalle valaanpyynnille.

Islannin sosiaalidemokratit ovat kehottaneet hallitusta yhteistyöhön Greenpeacen ja muiden ympäristösuojelujärjestöjen kanssa ja todenneet, että maan on korkea aika lopettaa valaanpyyntinsä. Greenpeace valmistelee parhaillaan islantilaisten kalatuotteiden boikottia Länsi-Saksassa.

Unescon tiedotushanke haudattu

Unescon uuden pääjohtajan Frederico Mayorin mukaan kiistoja herättäneet kaavailut uudesta maailman tiedotusjärjestyksestä on haudattu lopullisesti.

Kehitysmaiden omaa tiedotusta niitä itseään koskevista asioista suosiva hanke oli yksi niistä syistä, joiden takia Yhdysvallat ja Englanti erosivat Unescosta syyttäen järjestöä politiikanteosta.

Mayor sanoi englantilaisen radioyhtiön BBC:n haastattelussa pitävänsä hanketta Unescon peruskirjan vastaiseksi, koska peruskirjassa korostetaan tiedon vapaata kulkua.

Mayor hyväksyy tietovirtojen tasapainottamisen lisäämällä kehitysmaiden mahdollisuuksia omaan uutisvälitykseen, mutta hän ei hyväksy teollisuusmaiden tiedotusvälineille kaavailtuja rajoituksia.

Unescon hallintoneuvoston syyskokous alkaa tämän viikon torstaina Pariisissa.

Kiinan ja NL:n huippukokous vielä epävarma

Ensi vuodeksi suunniteltu Kiinan ja Neuvostoliiton johtajien välinen huipputapaaminen on mahdollista vain, jos Neuvostoliitto pystyy painostamaan Vietnamia vetämään joukkonsa pois Kamputseasta, kertoi Kiinan entinen presidentti Li Xiannian Kiinassa äskettäin vierailleelle japanilaisvaltuuskunnalle.

Kiinan virallisen uutistoimiston Uuden Kiinan mukaan Li kertoi japanilaisille, että huipputapaaminen ei ole seurausta vain "toiveajattelusta" vaan että tapaamisen taustalla tarvitaan "todellisia ratkaisuja ongelmiin".

Suurimpana ongelmana ja esteenä Kiinan ja Neuvostoliiton suhteiden normalisoimiselle Li piti vietnamilaisten joukkojen läsnäoloa Kamputseassa. Tässä suhteessa Li piti yhtä Kiinan virallisen ulkopoliittikan kanssa.

Lin mielestä Neuvostoliitolla on mahdollisuus vaikuttaa Vietnamiin tavalla, joka saisi Vietnamin vetämään joukkonsa pois Kamputseasta mahdollisimman nopeasti.

Kiinan ulkoministeri Qian

Qichen tapaa Neuvostoliiton ulkoministerin Eduard Shevardnadzen ennen kuluvaan vuoden loppua.

Li uskoi huipputapaamisen toteutuvan, jos ulkoministereiden tapaaminen tuottaa odotetun tuloksen. Saman information sai myös presidentti Mauno Koivisto Kiinan johtajalta Dengiltä paria viikkoa aikaisemmin Pekingissä.

IHMISOIKEUDET ... jatkoa etusivulta

Allekirjoittamalla Amnestyn adressin voit vedota kaikkiin hallituksiin, jotta ne ratifioisivat ihmisoikeussopimukset ja saattaisivat kansallisen lainsäädäntönsä ja menttelytanssa sopusointuun noiden sopimusten kanssa.

Vetoamus luovutetaan ainakin YK:lle ja mahdollisesti Amnestyn kansalliset ryhmät luovuttavat sen myös omien maiden hallituksille.

Luovutus tapahtuu 10.12., jolloin ihmisoikeuksien julistuksen antamisesta on kulu-
nut tasan 40 vuotta.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS[®]

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA